ఎడొనిస్

John Keats

Percy B. Shelley

ఎడొనిస్

(An elegy by P.B.Shelley, on the death of John Keats,
the author of *Endymion*)

మన సమకాలీనుడైన కవి, అరుదైన మేధావి మరణాన్ని స్మరిస్తూ రాసిన ఈ పద్యాలు దుఃఖాన్ని దాచలేక రాసినా ఇవి కీట్సు కీర్తికే అంకితమిస్తున్నాను.

ప్రకృతిలో చిన్నారి మొగ్గలను పూలుగా విరియకముందే కబళించే పురుగులున్నట్లు, *క్వార్టర్లీ రివ్యూలో ఎన్డిమియాన్* పై కురిసిన విమర్శల కుళ్ళు ఈ కవి హృదయాన్ని గాయపరిచి, గుండె రక్తనాళాన్నే పగలగొట్టింది. తరువాత ఎటువంటి లేపనాలు ప్రయోగించినా ఉపయోగం లేకుండా పోయింది. చివరికి అతని మరణానికే దారి తీసింది.

ఈ కువిమర్శకులు తామేమి చేస్తున్నారో తెలియని మూర్ఖులు. తమ విమర్శల తూటాలు ఎక్కడ తగులుతాయో, ఎవరి ప్రాణంమీదకు తెస్తాయో, కీట్సులాంటి సున్నిత హృదయుని అసువులు ఎలా హరిస్తాయో తెలియని అహంకారులు.

ఈ సాహిత్య వ్యభిచారులు తామే ముందు ఇతరులను రాళ్ళతో కొట్టగల సమర్థులు. అరె ! ఎలాంటి మనుషులు ! అంతటి సున్నితమైన దేవుని గొప్ప సృష్టిని వికృతం చేశారు. కేవలం విమర్శల కటారులతో కవిని హత్య చేశారు.

ఇప్పుడు కీట్సు విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న రోమ్‌లోని ప్రశాంత స్మశాన వాటిక ఎంతో అందమైనది. అక్కడి ఊదా పూలు, కాగడా మల్లెలు గాలికి ఊగటం చూస్తే ఎవరికైనా మరణం మీద మమకారం కలుగుతుంది- చనిపోయిన తరువాత ఇక్కడికే చేరాలని.

కీట్సు అంటే కలల పదార్థం.

And there he return in haste
As if this life's waste !!

– షెల్లీ

ఎడొనాయిస్

(An elegy by P.B.Shelley, on the death of John Keats,
the authour of *Endymion*)

1. *ఎడొనిస్ చనిపోయాడు, దుఃఖమా*
అశ్రువులు ఘనీభవించాయి, అతని తల చుట్టూ శిరస్త్రాణంలా !
అనంత కాలంలో ఈ దుఃఖ ఘడియను ఎలా దాచుకోవాలి ?
ప్రియ స్నేహమా నీ విధివ్రాత అనంతంలో వినిపించే ప్రతిధ్వని,
నీ కీర్తి ఎప్పటికీ ప్రకాశించే కాంతిరేఖ ...

2. *అమ్మా... ఎక్కడున్నావమ్మా ...*
నీ కొడుకు విగతజీవుడై పడివున్నాడే,
చీకటిలో కాంతి చొరబడినట్లు – చావులో ప్రవేశించాడు.
చూడలేదా అమ్మా – ఎక్కడున్నావు ?
యురేనియా – ఇదిగో ఎడొనిస్ చనిపోయాడు
నీకు కనిపించలేదా ? నీవే స్వర్గంలో వున్నావు ?
అరమోడ్పు కనులతో అతని చివరి శ్వాసను వినలేదా ?
జ్ఞాపకాలతో ఊపిరాడుతూనే ఉందే
పూలు తమకిందే ఉన్న ముల్లును దాచినట్లు
తన ఊపిరుల చాటున దాగిన మరణాన్ని చూడలేదా ?

3. ఎడొనిస్ చనిపోయాడు

లే అమ్మా ! నిద్రలేచి మత్తువదిలి ఏడ్వాలి

కన్నీళ్ళు పక్క తడపాలి

నీ గుండెదడ బిగ్గరగా వినపడాలి

అతను వెళ్ళిపోయాడు – అవును

బుద్ధిగలవాళ్లు శుద్ధిగా వుండే చోటుకే !

ఇప్పుడింకా కలలెందుకు ? అగాధం నుంచి

అతను రాలేదు – అతని పీలగొంతు చావు నొక్కేసింది

మన దుఃఖాన్ని చూసి నవ్వుతోంది, పగలబడి !

4. అతనింక మేల్కోడు ఎప్పటికి !

శవపేటికలో సంధ్య చీకటి పరుచుకుంది

మరణపు ఛాయ – ఆ తలుపు చాటునే

అవినీతి తొంగి చూస్తోంది, అదే

తీరని ఆకలి, దాహం, అక్కడే దాగి ఉన్నాయి

అతని మరణ ఘడియ కోసం !

దయ, కరుణ తెల్లముఖాలతో దుఃఖిస్తున్నాయి

అంత అందమైన ఆహారాన్ని – చీకటి గుహలో

మర్త్య కర్మకోసం మోసుకుపోవాలంటే

మట్టిలో కప్పివేయాలంటే ...

భయంతో చీకటి కోసం ఎదురు చూస్తూ ...

దయ, కరుణ తెల్లముఖాలతో దుఃఖిస్తున్నాయి

5. ఆమె వణికే చేతుల్లో చల్లని శిరసు –
వెన్నెల రెక్కలతో విసురుతూ, రోదిస్తూ
ఓ ప్రేమా, ఓ దుఃఖమా నీవు చనిపోలేదు–
చూడు నీ లేత కనురెప్పల మెత్తందనం,
పూరేకుల పై మంచు బిందువులా
అదిగో ఒక దుఃఖాశ్రువు
అది నీ సుప్త చేతనం నుంచి
తెగిపడిన స్వప్నం కాదా ?
ధ్వంసమైన స్వర్గంలో దారి తప్పిన దేవత కాదా –
అయ్యో ! అదెలా తెలుస్తుంది?
అక్కడ కనీసం జాడ కూడా లేదే –
ఓ నల్లమబ్బు కన్నీళ్లన్నీ ఒలకబోసి వెళ్లిపోయిందే ...

6. ఒకరు నక్షత్రాల తడిని – సున్నితంగా అతని
గాయాలకు లేపనాలను పూస్తూ –
మరొకరు తన కురులను కన్నీళ్లతో తడిపి
అతని మెడలో ముత్యాలహారంలా ఘనీభవింపించి –
ఇంకొకరు – తన దుఃఖాన్ని – రెక్కల గాలితో
గడ్డ కట్టిన అతని చెక్కిలి నిమురుతోంది ...

7. మరొక దేవత – అతని పెదవులను వెలిగించింది –
అవి శ్వాసించే సమయం – అతని స్పందించే
హృదయం... పలికిన సంగీతం –
అయ్యో ! మాయ చావు – ఇవన్నీ దోచుకుపోయిందే–
ఆ మృదువు పెదవులను మంచులా మార్చిందే –
కాని – వెన్నెల పొడిని అద్ది మెరిపించింది
పాలిపోయిన శరీరం – గ్రహణంలో చందమామ!

8. ఎందరు ?– ఎంతమంది – కోరికలు – కిరీటాలు
రెక్కల – ముసుగుల్లో – దాగిన విధానం –
అద్భుతాలు – అంధకారాలు – ఎండమావుల్లా పునర్జన్మలు–
ఆశలు – భయాలు – సంజవేళ భ్రమలు
చివరగా దుఃఖం – నిట్టూర్పుల గుంపులతో –
ఆనందం – నీటి తెరలతో గుడ్డిగా – గొప్పగా,
ఊరేగింపుగా – పొగమంచులో ప్రవాహంలా....

9. అతని ప్రేమ – ప్రేమించింది – భావంగా మారిపోయి –
రంగు, రూపు, పరిమళం – తీయని సంగీతం –
అన్నీ అతని కోసం దుఃఖిస్తున్నాయి –
ఉదయం జుట్టు విరబోసుకుని – కన్నీళ్లతో
వెలుగు రేఖలను తడిపి –
ఎక్కడో విషాద మేఘం ఘూర్ణిల్లితే –
సముద్రపుటలలు ఎగిసిపడుతుంటే –
అడవి గాలులు సుడులు తిరిగి వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నాయి –

10. అన్నీ లోయల్లో మార్మోగుతుంటే –
అతని జ్ఞాపకాలతో దుఃఖిస్తుంటే
ప్రతిధ్వనులన్నీ నిశ్శబ్దాలై మూగబోతే –
చిన్ని పక్షులు – రెక్కలల్లార్పుతుంటే –
గొర్రెల కాపరి బూర నిశ్శబ్దాన్ని పగలగొట్టి
ఈ శబ్దాలన్ని నీడలై, సాయంత్రమై
చివరికి మరమర గొణుగుడుగా
అడవిలో అంతరించిపోతున్నాయి ...

11. నీ ఊపిరులన్నీ పూలకు వదిలి –
నీ జన్మలన్నీ నక్షత్రాలకు కుదిరి –
నీ ప్రాణాలన్నీ పరిమళాలకు పూసి –
నువ్వెళ్లిపోయావా?
కత్తి ఒరలో దాగినట్లు
కనిపించని అణువు
మెరుపు – సాంద్రంగా వెలిగినట్లు –
ఒక్క క్షణం మండి – చల్లబడిపోయావా?

12. తూర్పు నుంచి ఉదయించిన రాత్రిలా
రాత్రి నుంచి పొడిచిన పొద్దులా –
పారిపోయే దెయ్యాల్లా –
బాధ – భయం – ఎంతగా మూర్కొన్నాయి
తుఫాను తెరల్లో– దుఃఖపు రోదన
ఈ నేలమీద వదిలిన పార్థివ దేహం,
అయ్యో – ఇక్కడే ఎడొనిస్ పడి వున్నాడు ...

13. ఒక్క క్షణం వుండవా ? మరొక్కసారి మాటాడవా?
ఒక్క ముద్దు అద్దవా ? అది ప్రాణం పోయదా ?
హృదయం లేని గుండె – మంటలు రేపే మస్తిష్కం !
ఆ మాట – ఆ ముద్దు – అవే ఆలోచనకు జీవంపోస్తాయి ...
ఇప్పుడు నీవు లేవు – అది కూడా నీలో భాగమే – ఈ మరణం!
నీ కోసం అన్నీ ఇస్తా – ఎడొనిస్ – నీ కోసం
నేను వస్తా – కాని ఈ కాలపు సంకెళ్లు
నన్ను కదలనీయవే ...

14. వెలుగు విరజిమ్మితే – పాములన్నీ పారిపోతాయి
పొద్దు వాలిపోతే – కీటకాలన్నీ నిద్రలేస్తాయి
చావు చుట్టూ చేరతాయి – చీకట్లు ముసురుతాయి
మళ్లీ చుక్కలన్నీ కళ్లు విప్పుతాయి –
హా ! ఇదే ప్రపంచం ...
గంధర్వుడు నేలను వదిలితే –
స్వర్గ ద్వారాలు తెరుచుకుంటాయి –
ఈ భూమి – బురదలో మిగిలిపోతుంది!

15. ఇంకా ఎందుకు ఏడుపు ? మన నేస్తం ఎంతో
ఎత్తుకు – ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాడు –
పిచ్చి కేకలు పెట్టే పెనుగాలులను వదిలి –
ఎక్కడో నిద్రపోతున్నాడు –
మరెక్కడో నిద్రలో మేల్కొన్నాడు –
అంతగా మనం ఎగరలేం –

అతను కూర్చున్నచోటుకు చేరలేం –
మట్టి – మట్టిలో కలిసిపోవాలి –
స్వచ్ఛమైన వెలుగు – వెళ్లిపోతుంది
నక్షత్రాల దారిలో –
అనంతంగా – కాలాన్ని మించి – మార్పుని మించి –
ఇక్కడ ఈ చలిమంట ఆరిపోయి –
సిగ్గుతో చచ్చిపోతుంది ...

16. ఆహా! అతను ఇప్పుడే మేల్కొన్నాడు –
ఈ బ్రతుకు కలలోంచి నిద్రలేచాడు –
మనమా? – ఇక్కడే నశించిపోతాం – భయంతో
బాధతో – ఇవే మనల్ని తినివేస్తాయి
మట్టిమనుషులం – బురదలో అన్నీ పురుగులే –
మనల్ని తినివేసే పురుగులే ...

17. ఇప్పుడు అతన్ని ఏదీ చేరలేదు, ఏమీ చేయలేదు –
అసూయ – అసహ్యం అన్నింటికీ అతీతం
ఇవేమీ అతన్ని అంటుకోలేవు
ఈ అంటు రోగాలు – ప్రపంచ భోగాలు
అతన్ని తాకలేవు
అతను భద్రంగా వున్నాడు – ఇంక ఇప్పుడు దుఃఖమెందుకు ?
అతని హృదయం మంచులా – అతని ఆత్మ వెలుగులా –
ఇప్పుడు అన్నీ ఆరిపోయాయి – తెల్లని బూడిదలా –
మిత్తి భరిణి నిండా –

18. అతను బ్రతికేవున్నాడు – అతను మేల్కొనేవున్నాడు –
చావు చనిపోయింది –
ఉదయం – యౌవనంలోనే వుంది –
తడినంతా ఆరనీ –
నీ హృదయం వెలుగుతూనే ఉంది –

19. ఎడొనిస్ కోసం ఎవరు దుఃఖిస్తున్నారు?
మిమ్మల్ని – మీకు తెలుసా –
ఎడొనిస్ మీకు తెలుసా?
భూగోళాన్ని – ఒక్కసారి చూడండి –
అన్ని లోకాలకావల నుంచి – దాని కేంద్రం –
అతని ఆత్మకాంతితో చిల్లుపడింది –
దాని ఉపరితలం కుంగిపోయింది
మన పగలు – రాత్రిగా చిన్న బిందువులా క్షీణించింది –
గుండెను చిక్కబట్టుకో – భూమి చివరి
అంచుకు ఆశ ఆకర్షించి – మళ్లీ చిగురిస్తుంది ...

20. రోమ్ వెళ్లండి – అతనికోసం కాదు –
అక్కడ కూలిన సామ్రాజ్యాలు –
నిలిచిన శిథిలాలు – మట్టిలో కలిసిన మతాలు –
అక్కడే అతనికోసం కీర్తికోటలు కట్టాయి
ప్రపంచమే – వాటికి ఆహారం
మేధావి చక్రవర్తి – కాలాన్ని శాసించిన
రారాజు – అక్కడే వున్నాడు !
వెళ్లండి – రోమ్ వెళ్లండి !

21. ఒకప్పటి స్వర్గం – రోమ్ వెళ్లండి –
అతని సమాధి – అతని నగరం –
పగిలిన కొండలు గుట్టలు –
విరుస్తున్న పూలు – పరిమళాలు వెదజల్లే పూలు –
అతని నగ్న శకలాలను – కప్పివేస్తున్నాయి ...
మీకు దారి చూపుతాయి – ఆకుపచ్చని లోయ
పసివాని నవ్వులా – చావుని కప్పివుంచుతోంది ...
పూలు నవ్వుతున్నాయి – పచ్చిక పరుచుకుంది
వెళ్లండి స్వర్గంలాంటి రోమ్ వెళ్లండి –
ఎడొనిస్ అక్కడే వున్నాడు ...

22. సమాధి చుట్టూ దిగులుగా గోడలు లేచాయి
కాండం విప్పుకుంటున్న బెరడులా
కాలం శిథిలాలను నెమరువేస్తున్నది
దుమ్ములో అతనికి మేడకట్టింది
మట్టి కాలి – పాలరాయిగా మారింది
అక్కడే ... దాని కిందే – అతని స్వర్గం ...
అతని నివాసం ...
ఆరిపోయిన ఊపిరితో వెలుగుతోంది ...

23. విశ్వాన్ని వెలిగించే కాంతి నవ్వు –
అంతటా వ్యాపించిన సౌందర్యం
మరణాన్ని జయించిన గొప్ప వరం
మనిషినీ, ప్రకృతినీ, జంతువునీ అల్లుకున్న
ప్రేమ – నేలను, నింగిని, నీటిని అన్నింటినీ
వెలిగించే – జ్వాలలు – ఇప్పుడు
నా మీద ప్రసరిస్తున్నాయి
చివరి క్షణాలు ప్రాణాలను మండిస్తున్నాయి ...

24. నా మీద ఈ బరువైన శ్వాస సంగీతంలా
వాలుతోంది – నా ఆత్మను స్వేచ్ఛగా వదిలి
అన్ని తీరాలకు దూరంగా – అన్ని
గుంపులకు దూరంగా – తెరలు నిండా
గాలి నింపి – తుఫానులో ప్రవేశించి
నేలను వదిలి – ఆకాశంలోకి వెళ్ళిపోతున్న
చీకట్లో పుట్టాను – భయంతో – ఎంతో దూరంగా
స్వర్గతీరాల తెరల్లో మండిపోతున్న – ఎడొనిస్
ఆత్మ పిలుస్తోంది – అనంత లోకాల్లో కాంతిలా –
రమ్మంటోంది – అమర లోకంనుంచి –
పిలుస్తోంది – పిలుస్తోంది ...

ఎడొనిస్

(An elegy by P.B.Shelley, on the death of John Keats, the authour of Endymion)

మన సమకాలీనుడైన కవి, అరుదైన మేధావి మరణాన్ని స్మరిస్తూ రాసిన ఈ పద్యాలు దుఃఖాన్ని దాచలేక రాసినా, ఇవి కీట్సు కీర్తికే అంకితమిస్తున్నాను.

ప్రకృతిలో చిన్నారి మొగ్గలను పూలుగా విరియకముందే కబళించే పురుగులున్నట్లు, క్వార్టర్లీ రివ్యూలో ఎన్డిమియాన్ పై కురిసిన విమర్శల కుళ్ళు ఈ కవి హృదయాన్ని గాయపరిచి, గుండె రక్తనాళాన్నే పగలగొట్టింది. తరువాత ఎటువంటి లేపనాలు ప్రయోగించినా ఉపయోగం లేకుండాపోయింది. చివరికి అతని మరణానికే దారితీసింది.

ఈ కువిమర్శకులు తామేమి చేస్తున్నారో తెలియని మూర్ఖులు. తమ విమర్శల తూటాలు ఎక్కడ తగులుతాయో, ఎవరి ప్రాణంమీదకు తెస్తాయో, కీట్సులాంటి సున్నిత హృదయుని అసువులు ఎలా హరిస్తాయో తెలియని అహంకారులు.

ఈ సాహిత్య వ్యభిచారులు తామే ముందు ఇతరులను రాళ్ళతో కొట్టగల సమర్థులు. అరె ! ఎలాంటి మనుషులు ! అంతటి సున్నితమైన దేవుని గొప్ప సృష్టిని వికృతం చేశారు. కేవలం విమర్శల కటారులతో కవిని హత్య చేశారు.

ఇప్పుడు కీట్సు విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న రోమ్‌లోని ప్రశాంత స్మశాన వాటిక ఎంతో అందమైనది. అక్కడి ఊదా పూలు, కాగడా మల్లెలు గాలికి ఊగటం చూస్తే ఎవరికైనా మరణం మీద మమకారం కలుగుతుంది- చనిపోయిన తరువాత ఇక్కడికే చేరాలని.

కీట్సు అంటే కలల పదార్థం.

And there he return in haste
As if this life's waste !!

- Shelley